

BESLUTNING OM OPPTAK SOM IDRETTSLAG I NIF

Veileder

Veiledning til beslutning om opptak som idrettslag i NIF

Utarbeidet av NIFs juridiske avdeling februar 2024

1. Innledning

Søknad om medlemskap i NIF er regulert i NIFs lov § 10-1. For nærmere informasjon om stiftelse og opptak av idrettslag i NIF, se [Klubbguiden](#).

En idrettskrets kan avslå opptak hvis det foreligger saklig grunn. Idrettsstyret er klageinstans. Idrettsstyret har vedtatt egne saksbehandlingsregler som gjelder for denne type beslutninger, se pkt. 2 under. Denne veiledningen skal hjelpe idrettskretsene med å vurdere om en forening kan nektes medlemskap, og gi veiledning til hvordan en prosess bør gjennomføres i perioden fra vedtak vurderes fattet, og til en eventuell klagebehandling er avsluttet.

Saker om avslag på opptakssøknad, må både følge de generelle kravene til forsvarlig saksbehandling, se egen veiledning, og de særlige kravene som fremgår av saksbehandlingsreglene, se pkt. 2 under.

2. Ordlyden

«Pkt. 2 Til § 10-1. Søknad om medlemskap

(1) Søknad om medlemskap i NIF sendes idrettskretsen som innhenter uttalelse fra idrettsrådet og særforbundet eller den særforbundet gir fullmakt. Et nytt idrettslag kan ikke tas opp som medlem av NIF uten samtykke fra særforbundet.

(2) Et idrettslag har følgende medlemsforpliktelser:

a) drive idrett som er godkjent av Idrettsstyret

b) være selveiende og frittstående med utelukkende personlige medlemmer. Gruppe av idrettslag regnes ikke som idrettslag. Startfelleskap eller annen samarbeidsform mellom idrettslag regnes ikke som idrettslag,

c) overholde NIFs og dets organisasjonsledds regelverk og vedtak, jf. § 2-2,

d) ha en lov som er i samsvar med NIFs lovnorm.

e) ha et navn som er i samsvar med forskrift om navn på idrettslag, vedtatt av Idrettsstyret,

f) gjøre opp sine økonomiske forpliktelser til NIF og andre organisasjonsledd i NIF.

(3) Idrettskretsen treffer avgjørelse om opptak og godkjenning av navn, jf. annet ledd. Opptak kan nektes hvis det foreligger saklig grunn. Avgjørelsen om opptak kan påklages av idrettslaget eller særforbundet til Idrettsstyret dersom opptakssøknaden er avslått på annet grunnlag enn manglende samtykke fra særforbundet, jf. (1). Klagefristen for idrettslaget og særforbundet er 3 uker fra idrettskretsens avgjørelse er mottatt av hhv. idrettslaget og særforbundet. Klagen sendes til idrettskretsen, som eventuelt omgjør vedtaket. Dersom vedtaket opprettholdes, sendes klagen til Idrettsstyret innen 14 dager.

(4) Idrettslaget må være medlem i de(t) særforbund som organiserer idretten(e) laget driver, med mindre laget utelukkende driver mosjonsidrett som ikke tilrettelegges av et særforbund i NIF.»

3. Idrettskretsen behandler opptakssøknader

Idrettskretsen skal, når den mottar søknad fra en forening, alltid innhente uttalelse fra idrettsråd og særforbundet.

Et nytt idrettslag kan bare tas opp som medlem i NIF dersom særforbundet som organiserer idretten som laget ønsker å drive, samtykker til slikt opptak. Det betyr at selv om idrettskretsen mener at det er grunnlag for opptak, må søknaden avslås av idrettskretsen dersom særforbundet ikke samtykker til opptaket. Det er ikke anledning til å påklage dette vedtaket. En idrettskrets kan imidlertid avslå en søknad, selv om særforbundet har samtykket, dersom øvrige vilkår for opptak ikke er oppfylt og dersom det foreligger en annen saklig grunn for å nekte opptak. Se nedenfor under pkt. 4 og 5.

4. Vilkår for opptak som medlem

Bokstav a) - drive idrett som er godkjent av Idrettsstyret

Søker må drive idrett som er godkjent av Idrettsstyret. Definisjonen av idrett er gitt i [NIFs lov § 1-2](#).

NIFs lovutvalg har i sak 13/21-23 gitt følgende uttalelse om hvilke konsekvenser det har for medlemskapet i et særforbund, dersom et idrettslag ikke lenger driver idrett organisert av særforbundet:

«Det er en grunnleggende forutsetning for medlemskap i et særforbund under NIF at idrettslaget driver idrett organisert av NIF og særforbundet. Dersom et idrettslag slutter å drive den idretten særforbundet organiserer og som er godkjent av Idrettsstyret, vil dette være et brudd på forutsetningen for medlemskap i særforbundet og NIF. Idrettslaget kan dermed ikke lenger anses for å være medlem, med de rettigheter og plikter det medfører. Dersom idrettslaget ikke selv tar initiativ til utmelding, plikter særforbundets styre å sørge for at medlemskapet opphører ved å varsle idrettskretsen om at det er grunnlag for beslutning om tap av medlemskap, jf. NIFs lov § 10-2.»

Bokstav b) - være selveiende og frittstående med utelukkende personlige medlemmer

Søker må være selveiende, frittstående og med utelukkende personlige medlemmer.

Med «selveiende» menes at søker skal være en forening som selv eier sin formue, og at verken medlemmene eller andre utenforstående kan gjøre krav på noen andel i lagets formue. Dette innebærer at foreningsmedlemmene ikke kan nedlegge idrettslaget og fordele formuen i idrettslaget mellom seg, tildele medlemmene utbytte eller annen avkastning. Idrettslaget kan heller ikke være eid av andre, f.eks. en bedrift.

Med «frittstående» menes at det er foreningens egne medlemmer som, gjennom lagets egne organer (årsmøtet, styret mv.), skal ha det avgjørende ord i lagets forhold. Frittstående idrettslag kan likevel ha bindinger til andre organisasjoner, og også være medlem av andre organisasjoner. Ved ev. regelverkskonflikt mellom det regelverk foreningen er pålagt gjennom sitt medlemskap i NIF og det regelverk det ev. måtte være pålagt gjennom medlemskap i en annen organisasjon, skal NIFs regelverk gå foran.

Et idrettslag er en juridisk person (rettssubjekt) som selv hefter for gjeld og som selv kan inngå avtaler. En «gruppe» i et idrettslag, f.eks. skigruppa eller f.eks. et «team»/trenings- og konkurransefelleskap, er ikke et selvstendig rettssubjekt, kun en del av idrettslaget. Det er også idrettslaget og ikke en særidrettsgruppe i idrettslaget som er medlem av et særforbund.

Ved vurderingen av om foreningen er selveiende og frittstående vil en rekke momenter av både praktisk, økonomisk og juridisk karakter spille inn. Det er ikke tilstrekkelig at foreningen formelt og juridisk oppfyller kriteriene. Dette må også gjenspeiles i de faktiske forhold, både administrativt, sportslig og økonomisk. Innenfor idretten vil kontrollen over den idrettslige aktiviteten stå sentralt i vurderingen av om foreningen er frittstående eller ikke, og her oppstiller NIFs lov strenge krav. Idrettslaget må som et minimum ha budsjetter og regnskaper som er atskilt fra andre rettssubjekter, og må også i praksis gjennomføre en separat økonomiforvaltning, atskilt fra andre rettssubjekter.

Foreningen skal bestå kun av «personlige medlemmer», dvs. at aksjeselskaper, andre foreninger osv. ikke kan oppnå medlemskap i et idrettslag.

Bokstav c) - overholde NIFs og dets organisasjonsledds regelverk og vedtak

Søker må overholde NIFs og andre overordnede organisasjonsledd lover, instruksjoner og vedtak, se nærmere [NIFs lov § 2-2](#).

Bokstav d) - ha en lov som er i samsvar med NIFs lovnorm

Søker må ha en lov som er i samsvar med lovnormen for idrettslag. Eventuelle tillegg til lovnormen må ikke være i motstrid med lovnormen eller NIFs lov. Et idrettslag vil f.eks. kunne ha bestemmelser om æresmedlemskap, klubbemblem ol. som kommer i tillegg til bestemmelser i lovnormen.

Bokstav e) - ha et navn som er i samsvar med forskrift om navn på idrettslag, vedtatt av Idrettsstyret

Søkers navn må være i samsvar med [NIFs forskrift om idrettslagsnavn](#).

Bokstav f) - gjøre opp sine økonomiske forpliktelser til NIF og andre organisasjonsledd i NIF

Søker må ha gjort opp sine økonomiske forpliktelser til NIF og andre organisasjonsledd. Dette punktet vil f.eks. være aktuelt for idrettslag som tidligere har vært medlem i NIF og som søker om gjenopptak, men har uoppgjorte økonomiske forpliktelser som f.eks. kontingent og avgifter.

5. Når kan en forening nektes medlemskap i NIF?

Opptak kan nektes når det foreligger «saklig grunn». At idrettslagene ikke kan/vil oppfylle vilkårene i pkt. 4 vil være en saklig grunn. Selv om vilkårene etter pkt. 4 er oppfylt, vil det likevel kunne foreligge andre saklige grunner for å nekte opptak.

Om det foreligger en saklig grunn til å nekte opptak vil bero på en konkret helhetsvurdering. Forarbeidene til lovendringen i 2011 uttaler bl.a. følgende:

«En saklig grunn vil kunne være dersom idrettslaget driver i strid med NIFs formålsbestemmelse. Videre vil det kunne foreligge en saklig grunn for nektelse ved eksempelvis manglende anlegg i et begrenset geografisk område, eller at befolkningsgrunnlaget i et geografisk område tilsier en begrensning i antall klubber. I slike tilfeller av medlemsnekt kreves det at etablering av flere idrettslag påvirker aktivitetstilbudet i det aktuelle geografiske området».

Ofte vil idrettsrådet ha god oversikt over anleggssituasjonen og befolkningsgrunnlaget, i den enkelte kommunen, og om et opptak av nytt idrettslag vil styrke, eller svekke, aktivitetstilbudet. Det samme kan det aktuelle særforbundet ev. særkrets/regionen ha. Terskelen for å nekte en forening medlemskap skal legges høyt. Det er f.eks. ikke tilstrekkelig som begrunnelse for et avslag at idrettslaget ikke tas opp fordi medlemmene i stedet bør søke seg til et allerede eksisterende idrettslag, dersom det ikke sannsynliggjøres at et opptak vil gi en negativ påvirkning på aktivitetstilbudet i det aktuelle geografiske området.

I vurderingen er det som hovedregel aktivitetstilbudet innenfor den aktuelle idretten som skal vurderes, ikke hvordan et opptak vil påvirke andre idretter.

Dersom særforbundet uttaler at et opptak er ønskelig av hensyn til utviklingen av egen særidrett, og at dette vil skape økt aktivitet, vil dette være et tungtveiende argument for å ta opp idrettslaget.

Idrettskretsenes primære ansvar er å sørge for at de formelle vilkårene for opptak er oppfylt. De særidrettslige forholdene er det særforbund og særkretser/regioner som er nærmest til å vurdere.

Dersom en forening tidligere har vært medlem av NIF, og søker om gjenopptak, vil søknaden i utgangspunktet behandles som en ny søknad og søknaden vurderes på samme vilkår som øvrige nye søkere. Det kan imidlertid være et relevant moment for vurderingen hvilken erfaring organisasjonsledd har gjort seg knyttet til idrettslaget da det var medlem, dersom det i stor grad består av samme medlemsmasse. Dersom f.eks. idrettslaget tapte sitt medlemskap i NIF fordi styret bevisst valgte ikke å overholde overordnede organisasjonsledds regelverk og vedtak, og ikke har utvist noen forståelse for viktigheten av å overholde disse forpliktelsene, kan dette tilsi at de samme personene ikke er egnet til å drive et idrettslag under NIF. Det kan være en saklig grunn for å avslå opptakssøknaden dersom idrettslaget ledes av de samme tillitsvalgte som ledet idrettslaget da det tapte sitt medlemskap i NIF.

6. Idrettslagets plikt til å være medlem av et særforbund

Skal en forening kunne opptas som medlem i NIF må den drive en idrett som er godkjent av NIF og den må bli medlem av det eller de særforbund som organiserer den/de aktuelle idretten/e.

7. Hvordan bør idrettskretsen gå frem når kretsen vurderer å avslå en søknad?

Dersom idrettskretsen skal nekte en forening opptak som medlem i NIF, bør grunnlaget for vedtaket kunne dokumenteres godt. Dersom det besluttet at en forening nektes medlemskap, bør idrettskretsens dokumentasjon av prosessen være god nok til å vise

at vilkårene er oppfylt. Det er viktig at idrettskretsen sørger for god og forsvarlig saksbehandling som sikrer at saken er godt opplyst og at den berørte foreningen får formidlet sitt syn på saken før en beslutning fattes.

Idrettskretsens ansatte og tillitsvalgte må alltid vurdere egen habilitet. Habilitetsreglene fremgår av [NIFs lov § 2-8](#) der det er lenket til en egen veileder.

Idrettskretsen må sende vedtaket til foreningen så snart som mulig etter at vedtaket er fattet. Samtidig med oversendelsen av vedtaket skal det skriftlig opplyses om at avgjørelsen kan påklages til Idrettsstyret, og at fristen for å klage til Idrettsstyret er tre uker fra vedtaket ble mottatt. Særforbundet har også klagerett, og må derfor samtidig få kopi av vedtaket og informasjon om retten til å klage, klagefristen og hvor en ev. klage skal rettes.

Idrettskretsen kan inntil klagefristen er utløpt, eventuelt til Idrettsstyret har fattet et nytt vedtak, når som helst omgjøre sitt eget vedtak, uavhengig av om vedtaket påklages eller ikke. Det kan være at det er kommet nye opplysninger i saken som gjør at idrettskretsen ønsker å innvilge idrettslagets opptakssøknad i NIF.

Dersom foreningen klager, må idrettskretsen, vurdere om det er kommet nye momenter i saken som gjør at vedtaket bør endres. Om styret ikke finner grunnlag for å omgjøre vedtaket, skal saken oversendes til Idrettsstyret innen 14 dager etter at Idrettskretsen har mottatt klagen.

8. Idrettskretsens oversendelse av klagen til Idrettsstyret

Dersom foreningen klager til Idrettsstyret, skal idrettskretsen oversende følgende dokumenter til Idrettsstyret:

- Idrettskretsens vedtak
- Klagen fra foreningen
- Idrettskretsens vurdering av klagen med eventuelle vedlegg for å dokumentere kretsens behandling av saken

Idrettskretsen avklarer nærmere med Idrettsstyret hvordan dokumentene skal oversendes for å sikre at personopplysninger mv. håndteres betryggende. Klager skal motta kopi av oversendelsen til Idrettsstyret, slik at klager blir kjent med de dokumenter Idrettsstyret får oversendt, og får mulighet til å forberede et eventuelt tilsvarende med eventuelt supplerende dokumentasjon.

9. Idrettsstyrets klagebehandling

Idrettsstyret har delegert myndighet til å beslutte i klagesaker til NIFs generalsekretær, som vurderer om de dokumenter som er oversendt fra idrettskretsen er tilstrekkelig, se pkt. 8 ovenfor, og kan etterspørre ev. manglende dokumenter eller andre opplysninger om saken.

Generalsekretæren kan velge å enten ta klagen til følge eller å fastholde idrettskretsens vedtak, vurderer om saksbehandlingsreglene er fulgt og om det foreligger saklig grunn til å nekte medlemskap i NIF.

Generalsekretæren vurderer alltid egen habilitet.

Vedtaket vil være skriftlig og begrunnet, og vil vise til hva idrettskretsen har begrunnet sitt vedtak med og hva klager har anført i klagen.

Vedtaket sendes til foreningen så snart som mulig etter at vedtaket er fattet. Idrettskretsen og særforbundet, med mindre det selv er klager, mottar kopi av brevet.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.